

vernega naroda, oni prebira z največjo slastjo to nagromadeno tvarino. — »Ziga Višnjegorski, prvi avstrijski poslanec na turskem dvoru l. 1528.« Spisal Iv. Steklasa. (Str. 168—184). S znano marljivostjo nam opisuje naš zgodovinar delovanje, ali bolje, važno poslanstvo tega kranjskega plemiča na turški dvor l. 1528. Poslanstvo je zares tako zanimivo, da je pisatelj dobro pogodil izbravši si tega domačina za zgodovinsko sliko. — »Peter Petretić.« Spisal Anton Raič. (Str. 185—226). »Da bi nekoliko pripomogel k spoznavanju kajkavskih pisateljev, odločil sem se izpregovoriti nekoliko besed o Petru Petretiću: r. 1600 v Sosiču, v žumberškem okraju, 1649 zagrebški vladika, u. 1667. Izdal je »Šzveti evangeliomi« 1651. l. za službeno rabo, na podlagi katere naš g. pisatelj razne zgodovinske zanimivosti, zlasti pa njegov jezik razpravlja. Žal, da se ne morem globlje spuščati v ta spis, ki je za jezikoznanca kaj mikaven in poučen. — »Voda, s posebnim ozirom na pitno vodo in na ljubljanske razmere.« Sp. I. Šubic (Str. 227—258). Ker hoče napraviti ljubljansko mesto vodovod za dobro pitno vodo, pretresalo se je vodno vprašanje zadnja leta mnogokrat v Ljubljani. Tudi gospod pisatelj je imel o vodi javno predavanje, iz katerega je nastal ta kaj primeren spis. To vprašanje se obravnava tukaj vsestransko. — »Trije slovenski rokopisi iz prve polovice XVII. stoletja.« Spisal Vatroslav Oblak. (Str. 255—315). Z veseljem opazujemo, da se preiskuje pri nas v novejšem času z veliko natančnostjo vse, karkoli moremo zaslediti v zgodovini, včasih morebiti s pretirano — ne natančnostjo, ampak obširnostjo. Slovensko jezikoslovje dobiva tako vedno širšo podlago. Bati se je pri tem le, da je obzor sicer večji, a tudi negotovost večja. O jeziku teh spomenikov, ki so prisege iz 17. veka, pravi pisatelj: »Jezik našega spomenika se ne odlikuje po nobenih starih oblikah ali drugih posebnostih niti glede glasoslovja niti glede oblikoslovja in slovarja. Rokopis je v jezikoslovnem obziru samo zaradi tega zanimiv, ker nam predločuje dosti verno jezik prve polovice sedemnajstega stoletja.« — »Biblijografija Slovenska« v l. 1886. Sestavil Ivan Tomšič. (Str. 316—328). Ta biblijografija je sicer običajna v »Letopisu«, a zaradi tega nič manj dragocena: prav v letopisu je na mestu. Moja želja sicer ni merodajna, vendar ne morem je zakrivati: kaj, ko bi naznanjene bile tudi cene časopisom in knjigam? V predarek! — »Letopis Matice Slovenske«. Sestavil Evgen Lah, društveni tajnik in knjižničar. (Str. 329—386). Ta obsega: I. Poročilo o delovanju »Matice Slov.« od 1. novembra 1886. do 31. oktobra 1887.: tri seje in veliki zbor 13. aprila 1887. II. Računsko poročilo, ki nam kaže zdatno izboljšanje denarnega stanja. III. Poročilo o društveni knjižnici. IV. Opravništvo »Mat. Sl.« za l. 1887. V. Imenik udov. Potem se tri manjša poročila.

Iz tega pregleda je razvidno, da lanski »Letopis« res ustreza zahtevam, ki smo jih stavili zgoraj. Zares, to vam je častna knjiga za slovenski narod!

„Zvonček“. Zbirka pesnij za slovensko mladino. Nabral Anton Brezovnik, učitelj. V založbi Kleinmayrovi v Ljubljani. 1887. 8.º str. 356. Cena gl. 1.30. — To čedno knjigo priporočamo dijakom, ki želijo izbrati si lepih pesnij za deklamacije, da se učijo na pamet in tudi kratkočasijo. Prav rabljiva je; pesni so umno izbrane.

HRVATSKO SLOVSTVO.

Matica Hrvatska. Z nekako tesnim srcem poročam o delovanju »Matice Hrvatske«. Nekaj let sem razvija »Matica Hrvatska« tako mnogostransko in bogato svoje moči, da naša »Slov. Matica« nikakor ne more tekmovali z njo. Za 3 gld. letnega plačila dobivajo člani redno po šest knjig, lani so jih dobili celo sedem. In kakšnih knjig! Kakšna je zunanja oblika! Izmed lanskih imajo tri knjige ilustracije ali podobe, ki delajo Hrvatom čast. Pa tudi vsebina je izborna in za vsako leto primerno urejena. Rečimo kratko: zavidali bi Hrvatom »Matico«, ako ne bi nas vezala bratovska ljubezen in nas silila, da se i mi z njimi radujemo živega književnega napredovanja. Tolažiti se smemo Slovenci s tem, da imajo Hrvati druge gmotne pomočke, nego mi. V decembru l. 1886 je bilo 6131 členov, sedaj jih je skoro 400 več; deželna vlada daje podpore 1500 gl., »Matica Hrvatska« ima veliko glavnico (nad 63.000 gld.), ima Draškovićev in Koturov zaklad za nagrade pisateljem (nad 20.000 gld.): s takimi pomočki morejo Hrvati že kaj izdati!

Lansko poletje došle knjige so namenjene društvenikom za l. 1886. Po številu jih je sedem, za Slovence osem (!), katere bomo čitateljem svojim kratko označili, kakor bomo tudi sploh trudili se kazati književno življenje Hrvatov, posebej še »Hrvatske Matice« — naše bogate tetke. I. Prekoristna in vrlo pisana knjiga so »Črtice iz hrvatske književnosti.« Napisal Ivan Broz. Sveska prva. Uvod v književnost. 8.º str. 168. Cena gl. 1.20. Ta knjiga opisuje tako dobro pomen slovstva, njegovo bistvo, razdelitev, jezike sploh in posebej slovanske, — izmed katerih je seveda hrvatskemu odmenjenega največ prostora —, da ni lahko kaj tako izbornega najti v drugih slovstvih. Kaj enakega bi želeli tudi Slovencem. O novejšem našem slovstvu piše (str. 74): »Privijajući se u doba našega književnoga i narodnoga preporoda uz knjigu hrvatsku, slovenska se književnost zajedno s hrvatskom preporodila u duhu čistega slovjenstva i očeličila narodnost slovensku, te se ne treba bojati, da će je smrviti valovi, koji udaraju s velike njemačke pučine.« — Danes še omenjam: 2 »Glasoviti Hrvati prošlih vjekova«. Niz životopisa Napisao Ivan Kukuljević Sakcinski. Sa sedam slika. 8.º str. 269. Cena gold. 2. — Opisani so: Ivan Česmički (Janus Pannonius), Stjepan Brodarić, Antun Vrančić, Mehmed Sokolović, Stjepan konzul Istrijanin, Dinko Zavorović, Juraj Habdelić, Porodica Draškovića, Ivan Ivanišević, Rugjer Josip Bošković. — Krasna knjiga, ki ima namen proslavljati te zaslužne može in jih staviti rojakom v posnemanje!